

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. september 2013
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2012-0038-0007
Dok.: 837955

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 3 (B 8), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. juli 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Morten Bødskov

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 (B 8) fra Folketingets Retsudvalg:

”I forlængelse af ministerens svar på spm. nr. 1 bedes ministeren oplyse, hvorvidt arbejdet, som er igangsat mellem bl.a. Rigsadvokaten, Justitsministeriet og Udenrigsministeriet vedrørende mulighederne for at bistå danske forurettede og deres bistandsadvokater i sager, hvor lovovertrædelsen er sket i udlandet, er afsluttet, og hvilke konkrete resultater det i givet fald har afstedkommet.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Som der nærmere er redegjort for i besvarelsen af spørgsmål nr. 1 vedrørende beslutningsforslaget, blev der den 21. november 2012 i rigsadvokaturen afholdt et møde med deltagelse af repræsentanter fra Udenrigsministeriet, Rigspolitiet, Eurojust, Advokatrådet og bistandsadvokaterne.

På mødet blev de nuværende muligheder for at yde bistand til danske forurettede, der har været udsat for en forbrydelse i udlandet, drøftet. Der henvises i den forbindelse til besvarelsen af spørgsmål nr. 210 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Herudover drøftede man på mødet, hvilken type bistand forurettede erfaringsmæssigt har behov for i disse sager.

2. Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 1 har Rigsadvokaten på baggrund af drøftelserne på mødet præciseret retningslinjerne for politiets og anklagemyndighedens vejledningsbistand til forurettede i sager, hvor lovovertrædelsen er begået i udlandet.

Af afsnit 6 i Rigsadvokat Meddelelse nr. 8/2007 ”Vejledning, orientering og underretning af forurettede i straffesager, udpegning af en kontaktperson for forurettede og vidner mv.”, fremgår det således, at politi og anklagemyndighed, hvis forurettede eller dennes bistandsadvokat anmoder om det, bør søge at tilvejebringe oplysninger om, hvilken myndighed i udlandet der behandler sagen samt, når dette måtte være påkrævet, udfolde rimelige bestræbelser på at tilvejebringe oplysninger om status i sagen, herunder om tidspunktet for eventuelle retsmøder i udlandet.

Rigsadvokaten har samtidig henledt politiets og anklagemyndighedens opmærksomhed på retningslinjerne med henblik på at sikre en ensartet behandling af forurettede i disse sager.

Det nærmere omfang af politiets og anklagemyndighedens bistand til forurettede og forurettedes bistandsadvokat i disse sager blev endvidere drøftet på et møde den 8. marts 2013 i Rigsadvokatens Fagudvalg om Personfarlig Kriminalitet.

Endvidere er der på Rigsadvokatens hjemmeside www.anklagemyndigheden.dk indsat et særligt modul med vejledning og information til ofre for forbrydelser, herunder ofre for forbrydelser begået i udlandet.

3. Der blev på mødet i november 2012 bl.a. peget på, at forurettede kunne have behov for at antage en udenlandsk advokat med henblik på at varetage den forurettedes interesser under sagen, herunder fremsættelse af erstatningskrav. Muligheden for forsikringsdækning af udgifter til advokatbistand i udlandet har været drøftet mellem Udenrigsministeriet, Forsikring & Pension og Rigsadvokaten.

Forsikring & Pension har i brev af 10. juli 2013 bl.a. oplyst følgende:

”Den almindelige retshjælpsforsikring tilknyttet indboforsikringen dækker også i udlandet (typisk dog kun i en nærmere afgrænset periode – f.eks. 3 måneder). Dette betyder, at de sagstyper, som normalt er dækket i Danmark, også dækkes, hvis sagen skal gennemføres i udlandet og med lokal advokat.

Tegnes en rejseforsikring, vil dækningsperioden i udlandet typisk ikke være tidsafgrænset, men vilkårene vil i det væsentlige stadig være de samme.

Da straffesager ikke dækkes i Danmark, vil denne type advokatbistand heller ikke være dækket i udlandet. I enkelte ”rene” rejseforsikringsselskaber findes der en særlig dækning for advokatbistand i straffesager i udlandet (typisk beløbsmæssigt begrænset til f.eks. kr. 30.000). Denne dækning omfatter dog ikke bisidderrollen.

Generelt er rådgivning ikke dækket, uanset om der er tale om en straffesag eller en civilretlig sag. Som udgangspunkt dækkes kun selve retssagsbehandlingen.

Men en eventuel civilretlig del af en straffesag vil kunne være dækket på de normale betingelser. Hvis f.eks. et voldsoffer har et erstatningskrav, som

fremføres under eller i tilknytning til en straffesag i udlandet, vil advokatudgifterne til denne del af sagen kunne være dækket. Det kræver naturligvis en opdeling af arbejdet i sagen.

Hvis der ydes retshjælpsdækning til en sag i udlandet, vil der typisk også være dækning for rejse- og hoteludgifter, hvis sagen fordrer, at sikrede er fysisk til stede i udlandet.”

Det fremgår således af tilbagemeldingen fra Forsikring & Pension, at retshjælpsforsikringen, der er en del af den almindelige indboforsikring, giver mulighed for dækning af udgifter til en advokat i udlandet forudsat, at advokatbistanden ydes med henblik på fremsættelse af et erstatningskrav under straffesagen.

De sager, der er omfattet af Rigsadvokatens retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens bistand til forurettede eller dennes bistandsadvokat i forbindelse med straffesager i udlandet, er sager, hvor forurettede har været udsat for grovere personfarlig kriminalitet eller en seksualforbrydelse, jf. afsnit 2 ovenfor. I disse sager vil forurettede typisk have et erstatningskrav, der vil blive fremsat i forbindelse med straffesagen, og bistand til opgørelse og fremsættelse heraf vil således kunne være dækket af retshjælpsforsikringen.

Herudover indeholder flere rejseforsikringer efter det oplyste overfalddækning. Disse forsikringer giver efter forsikringsbetingelserne mulighed for forsikringsdækning af det beløb, som en skadevolder efter dansk ret ville blive dømt til at betale i henhold til erstatningsansvarsloven for en personskade opstået under tilsvarende omstændigheder i Danmark.

4. Repræsentanterne for Advokatrådet og bistandsadvokaterne tilkendegav på mødet i november 2012, at man ville overveje mulighederne for at udarbejde en vejledning til bistandsadvokaterne om håndteringen af denne type sager. Efter det oplyste forventer man imidlertid ikke at udarbejde en sådan vejledning til bistandsadvokaterne.

5. Rigsadvokaten tilkendegav på mødet i november 2012, at man ville undersøge håndteringen af denne sagstype i Norge og Sverige.

Myndighederne i Norge og Sverige har om bistanden til ofre for forbrydelser i udlandet oplyst, at det efter de norske og svenske regler er en forudsætning for beskikkelse af en bistandsadvokat for en forurettet, at forbrydelsen er begået og/eller strafforfølges i Norge eller Sverige. Der er således som udgangspunkt ikke efter de norske og svenske regler hjemmel

til at beskikke en bistandsadvokat for en forurettet, der har været udsat for en forbrydelse i et andet land, hvis strafforfølgningen sker i dette andet land.

Efter det oplyste er det som udgangspunkt ikke en opgave for norsk og svensk politi og anklagemyndighed at bistå den forurettede med at varetage sine interesser i en sag, der strafforfølges i et andet land. Der er således ikke fastsat retningslinjer, der forpligter norsk og svensk politi og anklagemyndighed til at vejlede og bistå en forurettet, der har været udsat for en forbrydelse i udlandet, med at tilvejebringe oplysninger om status i sagen i udlandet.

Endvidere oplyser Norge og Sverige, at det ligger uden for de formelle rammer for det internationale politisamarbejde og strafferetlige samarbejde, herunder Eurojust, Europol og Interpol, at bistå med anmodninger fra en forurettet til udenlandske myndigheder om oplysninger om en verserende sags status eller med henblik på at få dokumenter eller andre bevismidler vedrørende en straffesag, som behandles i udlandet. Norge og Sverige har dog efter det oplyste i enkelte tilfælde benyttet disse kanaler til at anmode om oplysninger om konkrete straffesager i udlandet til brug for forurettede.

Efter det oplyste har den forurettede i Norge og Sverige således ikke som i Danmark mulighed for at få beskikket en bistandsadvokat i sager, hvor lovovertrædelsen er sket i udlandet. Der er endvidere ikke fastsat retningslinjer svarende til dem, der fremgår af Rigsadvokat Meddelelse nr. 8/2007, jf. afsnit 2 ovenfor.

6. Myndighederne i Norge og Sverige har endvidere givet oplysninger om den bistand, Udenrigsministeriet i henholdsvis Norge og Sverige kan yde den forurettede.

Efter det oplyste kan Udenrigsministeriet i Norge – ud over den hjælp der ydes umiddelbart efter, at forbrydelsen er begået – på forespørgsel fra forurettede om status i en efterforskning henvende sig til de lokale myndigheder og efterspørge information f.eks. om, hvornår sagen kommer for retten. Det understreges i den forbindelse, at Udenrigsministeriet ikke har mulighed for at påvirke eller intervenere i udenlandske myndigheders efterforskning. I Sverige yder Udenrigsministeriet ligeledes en umiddelbar hjælp til den forurettede. I nogle tilfælde har det svenske udenrigsministerium også – med eller uden held – forsøgt at hjælpe efterfølgende, men denne opgave kan efter det oplyste være vanskelig at håndtere.

Udenrigsministeriet i Danmark har oplyst, at man som de norske og svenske ministerier kan yde hjælp til den forurettede umiddelbart efter, at forbrydelsen er begået. Udenrigsministe-

riet har endvidere oplyst, at forurettede, der er udsat for personfarlig kriminalitet i udlandet, kan henvende sig til den danske ambassade eller konsulat. Ambassaden eller konsulatet kan bistå under en anmeldelse, hjælpe med at finde en advokat, der kan rådgive om lokale retsforhold, hjælpe med at finde en læge, kontakte familie og pårørende samt kontakte et eventuelt forsikringselskab. Ambassaden og konsulatet vil yderligere kunne rådgive om de muligheder, der er for at få beskikket en advokat i Danmark, etablere kontakt til Rigshospitalets center for seksuelle overgreb og Offerrådgivningen, ligesom man vil kunne oplyse om muligheden for at opnå hjælp og rådgivning fra den private organisation Hjælp Voldsofre.

7. Som det fremgår, har danske forurettede, der har været udsat for en forbrydelse i udlandet, bl.a. mulighed for i visse tilfælde at få beskikket en dansk bistandsadvokat. Rigsadvokaten har fastsat retningslinjer for bistand fra dansk politi og anklagemyndighed til den forurettede eller dennes bistandsadvokat i disse sager. Rigsadvokaten har herudover indsat et særligt modul med vejledning og information til den forurettede på www.anklagemyndigheden.dk. Endvidere er der forskellige muligheder for hjælp fra Udenrigsministeriet, ligesom der kan være forsikringsdækning af udgifter til advokatbistand i udlandet med henblik på fremsættelse af erstatningskrav.

Det kan endvidere tilføjes, at Offerrådgivningen og Foreningen Hjælp Voldsofre også kan støtte danskere, der har været udsat for en forbrydelse i udlandet.”